

ADHURIMI JONË GJATË DIMRIT

Kontribuar nga Administrator
Dienstag, 06 Dezember 2011
Azhornuar së fundi Dienstag, 06 Dezember 2011

Allahu i Madhë «ruar thotë»: «...dhe nga qjelli zbritë «m ujë « tã « pastë «râë». Imam Begaviu sqaron: «...pastë «r nã « vet pastrues pã «r tjetrinë», d.m.th., nuk ka asnjë « pengesë « qã « tã « merret abdes me atë « ujë «, qoftë « shi apo borë ». Marrja abdesit nã « kã «tã « gjendje ka edhe shpë «rblimin e dalluar, Resulullahu, salAllahu alejhi ue selem, ka thënë «nã «: «...dhe tri gjë «ra qã « shlyejnë « mã «katet « ku mes tjerash pã «rmendi « pã «rkryerja e abdesit kur bã «n ftohtë «. Ta pã «rkryejmë jemi tã « urdhë «ruar ndë «rsa nã « raste dimri dhe vã «shtirë «sie shpë «rblimi shtohet. Tã «mi lash tã « gjitha pjesë «t e abdesit r e mirë «, madje tã «mi lash mã « shumë « sesa je i detyruar, kjo quhet pã «rkryerja e abdesit. Me kã «tã « rast dua tã « pã «rmenë «. Æ «shtje: Æ a. Gjatë « ditë «ve tã « ftohta, disa njerë «z lã «re qã « nuk pã «rkryejnë « abdesin, ata madje nuk i lajnë « as ato ç janë « tã « domosdoshme, saqë « bã «jnë « vetë «m fã «rkimin e pjesë «ve me duar tã « lagura. Kjo nuk lejohet nã « asnjë « mã «nyrë «, madje mund tã « quhet edhe prej prishë «sve tã « abdesit. Disa tã « tjerë « nuk i ngrenë « mã «ngã «t deri mbi bã «rry qã « tã «mi lajnë « krahë «t me gjithë « bã «rryla, edhe kjo Æ «shtë « haram dhe nã « kã «tã « mã «nyrë « abdesi nuk Æ «shtë « i v b. Disa njerë «z ngurrojnë « tã « ngrohin ujin pã «r abdes, ndë «rsa pã «r kã «tã « gjë « nuk kanë « asnjë « argument nge Feja. Megjithë «se ka hadithe qã « lã «vdojnë « pã «rkryerjen e abdesit gjatë « vã «shtirë «sive dhe tã « ftohtit, dijetari El Ubej thotë «: «...Ngrohja e ujit pã «r abdes, qã « pastaj tã « kryhet me lehtë «si adhurimi, nuk pengon arrijten e atyre shpë «rblimeveë. c. D njerë «z ngurrojnë « tã « fshijnë « ujin e abdesit nã «pã «r gjymtyrë «, duke menduar se do bã «jnë « gjynah, por kjo nuk ka bazë « pã «rkundrazë «shtë « vã «rtetuar se Resulullahu, salAllahu alejhi ue selem, kishte një « pã «lhurë « me tã « cilë «n thante gjymtyrë «t pas abdesit. Gjatë « dimrit gjithashtu shtohen shirat dhe lloë «si, tã « cilat shpesh i pã «rlyejnë « rrobat dhe një « gjë « e tillë « mund tã « jetë « problem pã «r dikë «, por atyre u themi: Nuk ka nevojë « tã «mi lash ato rroba qã « janë « pã «rlyer me lagë «shti apo copa lloë «si, sepse ai Æ «shtë « i pastë «r, si dhe Æ «shtë « vã «rtetuar nga një « numë «r i madh tabiinë «sh, se ata zhyteshin nã « shi e lloë « dhe pastaj hynin nã « xhami. E një «jta gjë « vlen edhe nã «se ndonjë « pikë « lagë «shtie bie nã « rrob dhe njeriu nuk e di: a Æ «shtë « e pastë «r apo jo? Ai nuk detyrohet tã « pyesë « se Æ «farë « Æ «shtë «, sepse kjo gjë « vetë «m se shton vesvesen atij. Pã «rveë « nã «se ka bindje se nã « tã « ka ndyrë «si, atë «herë « detyrohet ta lajë « pjesë «n e pã «rlyer. Æ Tejemumi Ai qã « nuk gjen ujë « apo nuk ka mundë «si ta pã «rdorë « atë « pã «r shkak tã « largë «sisë « apo tã « ftohtit tã « madh dhe nuk ka mundë «si ta ngrohë «, atë «herë « i lejohet tã « merr tejemum dhe tã « falet, duke mos e pã «rsë «ritur namazin pasi tã « gjejë « ujin. Tejemumi merret duke prekur tokë «n një « herë « me tã « dy duart dhe duke e fã «rkuar fytyrë «n dhe pastaj duart. Nã « thelb duart duhet tã « prekin dheun, nã «se jo, atë «herë « mundet edhe gurin, zallin dhe tã « ngjashme. Mesë «tmhu (fã «rkimi) mbi kã «pucë « apo Æ «sorape Prej lehtë «simeve fetare Æ «shtë « se nã « vend qã « tã « lahen kã «mbã «t gjatë « abdesit tã « një «ftohemi vetë «m me fã «rkimin e kã «pucë «ve, mesteve apo Æ «sorapeve. Ibã «n Dekik el-Idi thotë «: «...Te dijetarë «t e sheriatit Æ «shtë « i njohur lejimi pã «r mesë «tmhun mbi kã «pucë «, madje ajo Æ «shtë « bã «rë « simbol i Ehli Sunetit, ndë «rsa m i kã «saj Æ «shtë « bã «rë « simbol i shiaveë. Dijetari Muhamed Xhemaludin Kasimi i tuboi hadithet qã « flasin pã «r mesë «tmhu Æ «sorape nã « një « libë «r qã « e quajti «Mesë «tmhu mbi Æ «sorapeë. Rreth mesë «tmhut mbi meste, kã «pucë « apo Æ «sorape Æ «sorapet dihet Æ «farë « janë «, gjithë «ska pra, qã « vishet nã « kã «mbë « dhe nuk Æ «shtë « prej lã «kure, pavarë «sisht janë « tã « apo tã « trasha quhet Æ «sorap. Mbi tã « gjitha kã «to lejohet tã « jepet mesë «tmh. Nã «se janë « tã « shqyera gjithashtu lejohet tã « jepet mesë «tmh mbi to, pã «rveë « nã «se janë « tã « shqyera aq shumë «, saqë « nuk mund tã « quhen Æ «sorape dhe nuk mund t ecet me to, atë «herë « nuk lejohet. Pjesë «-pjesë « ishin tã « shqyera edhe kã «pucë «t e muhaxhirë «ve dhe ensarë «ve, pã «r shkak tã « varfë «risë « qã « kishin, e sikur shqyerja tã « ishte pengesë « pã «r mesë «tmhun, kã «tã « do tã «tmua bã «nte tã « qar Dã «rguari, salAllahu alejhi ue selem. - Æ «orapet, mestet apo kã «pucë «t mbi tã « cilat vlen tã « merret mesë «tmh janë « ato, tã « vishen duke pasur abdes. - Kohë «zgjatja e mesë «tmhut pã «r vendasin Æ «shtë « një « ditë « e një « natë « ndë «rsa pã «r udhë « tre ditë « e tri net. Numë «rimi i kohë «zgjatjes fillon qã « nga mesë «tmhu (fã «rkimi) i parë «. - Zbathja e Æ «sorapeve, mesteve apo kã «pucë «ve nuk e prish abdesin, por e humb tã « drejtë «n e fã «rkimit tã « sã «rishë «m tã « tyre. Gjithashtu abdesin nuk e prish edhe mbarimi i kohë «zgjatjes së « mesë «tmhut. Æ Ezani Nã « një « ditë « me shi, Ibã «n Abasi, radijAllahu anhuma, i kishte thënë «nã « muezinit: pasi tã « thënë «rrasë «sh: «...eshhedu enne muhammeden resulullah « dhe dë «shmoj se Muhamedi Æ « dã «rguar i Allahutë « mos thënë «rrit «ehajj ales salah «ejani nã « namazë «, por thënë «rrit: «...salë «tmhu fi bujutikum « falu Një « veprim i tillë « nuk u pã «lqeu njerë «zve, ndë «rsa ai tha: Kã «shtu ka vepruar ai qã « ishte mã « i mirë « se unë «...ë ; gjithashtu Ibã «n Omeri, nã « një « natë « tã « ftohtë « nã « Daxhnan thënë «rriti ezanin, pastaj tha: Faluni aty ku jeni, dhe na lajmë «roi se i Dã «rguari, salAllahu alejhi ue selem, gjatë « netë «ve tã « ftohta dhe ato me shi, nã « udhë «tim, urdhë «ronte një « muezin tã « thënë «rriste ezanin, i cili nã « fund do tã « shtonte: Faluni aty ku jeni. Nga kã «to hadithe mã «sojmë « lehtë «simir e jo-pranisë « nã « namazin me xhemat me arsye. Kurtubiu ka thënë «nã «: «...Shihet qartë « se lejohet tã « mos jesh i pranishë « nã « xhemat, pã «r shkak tã « vã «shtirë «sisë « sã « shiut, erë «s, tã « ftohtit dhe tã « ngjashmeve qã « shkaktojnë « vã «shtirë «si qoftë « kur je vendas apo nã « udhë «timë. Mã «sojmë « se nã « vend tã « fjalisë «: «...Hajje ales salahë « duhet thënë «nã «: « rihalikumë, por nã «se nuk e thotë «, nuk prish gjë «. Tã « falesh nã « shtë «pi apo aty ku je nã « kã «so rastesh Æ «shtë « e leju dhe jo detyrim (vaxhib), prandaj nã «se dikush shkon qã « tã « falet me xhemat nã « kã «so rastesh, ai nuk ka bã «rë « asnjë « gabim, pã «rkundrazi ai shpë «rblehet pã «r kã «tã «. Por edhe ai qã « nuk shkon nã « xhami nuk ka bã «rë « gabim, sepse ka shfrytë «zuar një « nga lehtë «simet e kã «saj Feja. Æ Namazi - Bashkimi i namazeve Ibã «n Abasi ka thënë «nã «: «...Resulullahu, salAllahu alejhi ue selem, fali tã « bashkuara drekë «n dhe iqindinë «, si dhe akshamin me jacinë « pa pasur shi apo ndonjë « frikë «. E pyetë «n: Pse veproi ashtu? Qã « tã « mos ia vã «shtirë «sojë « Umetit «e u pã «rgjigj aië. Abdullah b. Shekiku rrë «fe ditë « pas iqindisë « Abdullah b. Abasi na ligjë «roi derisa përë «ndoi dielli dhe filluan tã « shihen yjet. Njerë «zit tregonin shqetë «sim: Namazi! Namazi! Pastaj, iu afrua një « njeri nga fisi Beni Temim dhe i tha: Namazin! Namazin! Ibã «n Abasi ia ktheu: Mjerë « nã «na qã « tã « ka, ti dë «shiron tã «ma mã «sosh Sunetin?! E kam parë « tã « Dã «rguarin, salAllahu alejhi ue se bashkoi drekë «n me iqindinë « dhe akshamin me jacinë «. Abdullah b. Shekiku shtoi: Nuk isha i qetë « nã « shpirt, ndaj shkova ta pyes pã «r kã «tã « Ebu Hurejren dhe ai e vã «rtetoi tã « një «jtin veprim. Duke u bazuar nã « kã «tã « hadith Imam

Shafiu arsyeton bashkimin e drekÃ«s me iqindinÃ« dhe akshamin me jacinÃ« me xhemat nÃ« rast shiu, por edhe bore. Imam Maliku dhe Imam Ahmedi e lejojnÃ« kÃ«tÃ« pÃ«r aksham dhe jaci, por jo edhe pÃ«r drekÃ« dhe iqindi. NÃ« kÃ«tÃ« Ã«shtj mÃ« i rreptÃ« Ã«shtÃ« Imam Ebu Hanife, i cili nuk e lejon bashkimin e namazeve nÃ« asnjÃ« mÃ«nyrÃ«. Por mendimi mÃ« i saktÃ« Ã«shtÃ« ai qÃ« Ã«shtÃ« nÃ« pajtim me fjalÃ«t e lbÃ«n Abasit. Allahu e di mÃ« sÃ« miri. GjatÃ« kÃ«tj bashkimi tÃ« namazeve duhet thirrur njÃ« ezan dhe pastaj pÃ«r secilin namaz nga njÃ« ikamet. NdÃ«rsa sunetet e kÃ«tyre namazeve duhen falur pas faljes sÃ« farzeve tÃ«rÃ«sisht. P.sh.: Thirret ezani pÃ«r kohÃ«n e akshamit, pastaj ikameti, falet farzi i akshamit, pastaj thirret ikameti pÃ«r jacinÃ«, falet farzi i jacinÃ« e pastaj falen sunetet e akshamit, sunetet e jacinÃ« dhe namazi i vitrit, edhe pse akoma sÃ«tmka hyrÃ« koha e jacinÃ«.Ã Dispozita tÃ« tjera rreth namazit - mbulimi i gojÃ«s dhe mbulimi i duarve gjatÃ« namazit. I DÃ«rguari, salAllahu alejhi ue selem, ka ndaluar mbulimin e duarve gjatÃ« namazit dhe mbulimin e gojÃ«s. KÃ«to gjÃ«ra mund tÃ« ndodhin mÃ« shpesh gjatÃ« dimrit, duke mbÃ«shtjellÃ« gojÃ«n me shall, ose duke hedhur njÃ« batanije mbi shpatulla, me tÃ« cilat do tÃ«mbulojÃ« edhe duart. Ndaj po tÃ«rheqim vÃ«rejtjen duke treguar se kÃ«to veprime janÃ« tÃ« ndaluara, pÃ«rveÃ« nÃ« raste kur i ftohti Ã«shtÃ« i padurueshÃ«m. - mbajtja e dorezave. Disa mendojnÃ« se mbajtja e dorezave Ã«shtÃ« sikurse mbulimi i duarve me batanije dhe kÃ«shtu e ndalojnÃ« edhe mbajtjen e dorezave, por kjo nuk Ã«shtÃ« e vÃ«rtetÃ«. Pra, mbajtja e dorezave nuk prish punÃ«. - falja e namazit pÃ«rballÃ« zjarrit. GjatÃ« ditÃ«ve tÃ« dimrit shtohet pÃ«rdorimi i aparateve tÃ« nxehtes tÃ« ndryshme dhe shpeshherÃ« ato janÃ« nÃ« drejtim tÃ« kibles dhe shkÃ«lqejnÃ« para syve tÃ« falÃ«sve kur ata falen. Kjo gjÃ« nuk lejohet, sepse Ã«shtÃ« pÃ«rngjasim me adhuruesit e zjarrit, ndÃ«rsa i DÃ«rguari, salAllahu alejhi ue selem, ka thÃ«nÃ«: â€œKush i ngjan njÃ« populli, ai Ã«shtÃ« prej tyreâ€«. Gjithashtu ka ndaluar qÃ« falÃ«si tÃ« jetÃ« pÃ«rballÃ« gjithÃ«skaje, qÃ« do tÃ«tmia prishte pÃ«rqendrimin dhe pÃ«rrijtjen e namazit. - falja e namazit nÃ« veturÃ« apo autobus nga frika e dÃ«mtimit. lbÃ«n Kudame nÃ« librin â€œel-Mugniâ€ ka thÃ«nÃ«: â€œNÃ«se dÃ«mtohet nga tÃ« bÃ«rit sexhde, ose nuk dÃ«shiron tÃ«tmia pÃ«rlyejÃ« duart dhe rrobat nÃ« baltÃ« dhe lagÃ«sh atÃ«herÃ« mund tÃ« falet mbi kafshÃ«n e tij dhe bÃ«n shenjÃ« pÃ«r sexhdenâ€. lbÃ«n Tejmije ka thÃ«nÃ«: â€œTÃ« falÃ«s farz i hipur mbi kafshÃ« nga frika se do tÃ«tmia ikin bashkudhÃ«tarÃ«t, apo nga frika se do tÃ« dÃ«mtohet nÃ«se zbret, Ã«shtÃ« veprim i saktÃ«â€.Ã XhamitÃ« - ndÃ«rprerja e safeve pÃ«r shkak tÃ« aparateve tÃ« nxehtes Albani duke folur pÃ«r Ã«shtj namazit mes shtyllave dhe kÃ«putjes sÃ« safeve ka thÃ«nÃ«: E ngjashme me shtyllat Ã«shtÃ« edhe vendosja e aparateve nxehtes nÃ«pÃ«r disa xhami nÃ« atÃ« mÃ«nyrÃ« qÃ« i ndÃ«rpresin safet. Ky Ã«shtÃ« njÃ« gabim qÃ« ndoshta nuk e vÃ«r as imami, as ndonjÃ«ri prej falÃ«sve. Kjo ndodh sepse shumÃ« njerÃ«z nuk i dinÃ« ligjet e FesÃ«, por edhe pÃ«r shkak se pak njerÃ«zve u intereson nÃ«se bÃ«jnÃ« gabim apo jo. - poterja pÃ«r shkak tÃ« (jo)bashkimit tÃ« namazeve Kjo ndodh shpesh dhe nÃ« shumÃ« xhami, saqÃ« thuhet shumÃ« fjalÃ« tÃ« pahijshme dhe bÃ«het potere e hatashme, me shumÃ« injorancÃ« dhe me pak dije. NjÃ«ri thotÃ«: TÃ« bashkuara duhet tÃ«tmia falim! Jo, ende nuk duhet â€œ ia kthen tjetri. NdÃ«rsa i e ndihmon tÃ« dytin, i katÃ«rti tÃ« parin e kÃ«shtu me radhÃ«. QÃ« kjo mesele tÃ« jetÃ« e qartÃ«, po pÃ«rkujtojmÃ« dy gjÃ«ra. a. imami i xhamisÃ« Ã«shtÃ« i ngarkuari qÃ« merr vendimin dhe ai mban pÃ«r gjegjÃ«sinÃ« e atij vendimi mes tij dhe Zotit. I DÃ«rguari, salAllahu alejhi ue selem, ka thÃ«nÃ«: â€œelmami Ã«shtÃ« garanci, nÃ«se vepron mirÃ« ka shpÃ«rblim ai dhe ata, nÃ«se gabon, ai mban pÃ«r gjegjÃ«sinÃ«, ndÃ«rsa ata kanÃ« shpÃ«rblimâ€. Kush i bindet vendimit tÃ« imamit Ã«shtÃ« mÃ« mirÃ«, por ai qÃ« nuk pajtohet le tÃ« falet me imamin me nijet pÃ«r namaz vullnetar dhe pastaj le tÃ« shkojÃ« i qetÃ« dhe pa bÃ«rÃ« asnjÃ« potere. b. xhamitÃ« kanÃ« pozitÃ«n, nderin dhe karizmin e tyre, ndaj nuk lejohet tÃ« nÃ«pÃ«rkÃ«mben ato. Omeri, radijAllahu anhu, i kishte parÃ« dy njerÃ«z nÃ« xhami dhe i kishte thirrur pÃ«r tÃ«tmia pyetur: Prej nga jeni ju? Nga Taifi u pÃ«rgjigjÃ«n. Sikur tÃ« ishit nga Medina do tÃ«tmia ju kisha rrahur, si mund tÃ« ngrini zÃ«rin nÃ« xhaminÃ« e Resullullahut, salAllahu alejhi ue selem?Ã Disa lutje - Duaja me rastin e erÃ«s Allahumme inni es`eluke hajreha ue hajre ma fiha, ue hajre ma ursilet bihi, ue eudhu bike min sherriha ue sherri ma fiha, ue sherri ma ursilet bihi. â€œ O Zot, kÃ«rkoj nga Ti tÃ« mirÃ«n e saj, tÃ« mirÃ«n qÃ« del prej saj, tÃ« mirÃ«n qÃ« Ã«shtÃ« dÃ«rguar me tÃ«, mÃ« mbro prej tÃ« keqes sÃ« saj, tÃ« keqes qÃ« del prej saj dhe prej tÃ« keqes qÃ« Ã«shtÃ« dÃ«rguar me tÃ«. - Duaja kur murmuron (bubullin) Subhanel ledhi jusebbihur raâ€tmdu bi hamdihii uel melaiketu min hifetihii â€œ I LartmadhÃ«ruar goftÃ« Ai, qÃ« e madhÃ«ron murmurima (bubullima), me falÃ«nderimin e Tij, e edhe melaiket (e madhÃ«rojnÃ«) prej frikÃ«s ndaj Tij. - DuatÃ« pÃ«r kÃ«rkimin e shiut apo borÃ«s (ISTISKA) Allahumme eskina gajthen mugithen, merien meriâ€tm an, nafian gajre darr, axhilen gajre axhil. â€œ O Zot tÃ« lutem na lÃ«sho shi ndihmues, tÃ« lehtÃ« dhe frytdhÃ«nÃ«s, tÃ« dobishÃ«m e jo tÃ« dÃ«mshÃ«m, tÃ« menjÃ«hershÃ«m tÃ« vonuar. - Duaja kur bie shi apo borÃ« Allahumme sajjiben nafian â€œ O Zot, kÃ«rkoj shi tÃ« madh, tÃ« dobishÃ«m. - Duaja pasi bie shi apo borÃ« Mutirna bi fadlilahi ue rahmetihi â€œ U furnizuam me shi nga mirÃ«sia dhe mÃ«shira e Allahut. - Duaja kundÃ«r vÃ«rshimit Allahumme havalejna la alejna. Allahumme alel akami uedh dhirabi, ue butunil eudijeti, ue menabitish shexher. â€œ O Zot, rreth nesh e jo mbi ne. O Zot, ktheje kodrave dhe kodrinave, luginave dhe pyjeve. (Shumica e mÃ«simeve nÃ« kÃ«tÃ« shkrim janÃ« tÃ« pÃ«rfituara nga libri â€œAhkamu Shita fi Sunetil Mutahhereâ€ tÃ« dijetarit Ali b. Halebit. KÃ«tu i kam sjellÃ« nÃ« formÃ« tÃ« shkurtuar dhe me ca shtesa tÃ« dobishme.)